

Slovenska Krajina,
Najlepša milina:
Lübléna Ravenska,
Gorička, Dolenska!

Ne poznam jaz lepš'ga sveta,
Vsa sladkost si moj'ga srca:
Slovenska Krajina,
mili moj dom,
Pozabo te nikdar, nikde
ne bom.

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v Lendavi hš. 67. — Uprava v Črensovcih, Slovenska Krajina.

Letna naročnina v državi 30 Din, Evropi 72 Din, z Mar. Listom letno 100 D'n, v državaj prek morja 3 dolare na leto. Novine i M. List s kalendarom. Na skupni naslov pri širitelaj v državi je letna naročnina 24 Din. Plačati se mora naprej. Št. položnice 11806. Rokopisi se ne vračajo. Cena oglašev: Celo stran 800 Din, pol strani 400 din. i tak nižje. Poslano med tekstom vsaka reč 2 Din, mali oglasi do 10 reči 5 Din, više vsaka reč 1-50 Din.

Najboljši poveljnik.

Že Job, veliki trpin iz stare zaveze, je točno ugotovil, da je „borba človekovo življenje na zemlji.“ Borba z našo lastno naravo, ki je od izvirnega greha naprej nagnjena k slabemu; borba s hudobnimi ljudmi in najbolj skrivnostna borba z nevidnimi temnimi silami, z odpadlimi duhovi.

Vsi to le predobro čutimo. Ali grozovito težka je ta borba in odločilna: od njenega izida zavisi brezkončna večnost. Kako smo torej lahko veseli, če v borbi imamo dobrega vodnika.

Katoličani imamo celó nezmotljivega vodnika, kar se vere tiče in življenja po veri. To je krasni dar, ki ga je Gospod zapustil vodstvu svoje Cerkve. Je pa tudi nujni dar, ako hoče biti Cerkve varna pot zveličanje, kar lepo pojasnjuje veliki ruski mislec Solovjev: „Gospod je Cerkvi slovesno obljubil nepremagljivost proti peklenkim silam. A nujni pogoj zmage je, da se vsi vojak borijo v svesti nezmotnosti vrhovnega poveljnika, to je: njegove ukaze smatrajo za pravilne in jih natančno izvršujejo. Tako je potrebna tudi nezmotnost vrhovnega cerkvenega poglavarja. Odvzemite Cerkvi središče, Rim, in enotna čreda in vojska Kristusova razpade v ločene pokrajinske (državne) cerkve, zaslužne po narodnih, državnih in zemeljskih elementih.“

Da je papeštvo taka svetla sila, to danes celo drugoverci priznavajo. Socialna in gospodarska reforma, ki jih je začel sedanji predsednik Združenih držav ameriških, Roosevelt, je prevzela več točk iz papeževine okrožnice „Quadragesimo anno“. Isti Roosevelt je 27. februarja obnovil diplomatske zveze z Vatikanom, zveze, ki so bile pretrgane od l. 1867. — Tudi voditelji nekatoških združenj so sedanjemu papežu Piju XII. ob njegovi izvolitvi čestitali.

Nesluteni razvoj tehnike je danes takorekoč ves svet tesno povezal. Tudi vatikanski radio se redno oglašja in sv. Očeta lahko poslušamo, kakor bi nalašč nam govoril, meni in tebi. Ne vem, zakaj pri tem večkrat mislim, da bi v današnjem času Antikrist moral biti fizična oseba in da je Cerkve na borbo z njim vedno pripravljena. Tako enotno vodene svetovne organizacije, kakor je katoliška Cerkve, menda res ni nobene druge. Druga sodobna gibanja kaj takega šele skušajo ustvariti.

Tolažljiva je veličina papeštva, vojskujoča se Cerkve ima najboljše poveljstvo. Pogumno lahko koraka v spokojne zarje onostranosti, v družbo zmagovalne Cerkve, četudi morda za nekaj časa skoz čistilni ogenj purgatorijuma.

Katoličani moramo biti veseli te dni, ko se spominjamo papeštva. 2. marca lanskega leta je bil sedanji papež Pij XII. izvoljen, 12. marca istega leta pa slovesno kronan. Osebnost sedanjega papeža je tako znana in spoštovana, da o tem ni treba posebej govoriti.

Besedam iz Rima radi prisluhnemo tudi mi iz prekmurske Slovenske Krajine. Že radi zgodbine: „Po knezu Kocliju so bili Slovenci nekoliko let po-

Občni zbor JRZ v V. Polani.

V Polani je bio dne 25. februara t. l. popoldne ob 3. vuri občni zbor JRZ. Predsednik je ugotovo, da je seja redno sklicana i odpre občni zbor s sledečim dnevnim redom:

1. Otvoritev seje. 2. Čitanje zapisnika krajevnega odbora zadnje seje. 3. Sprejem članov.

Preide se k dnevnemu redu. Predsednik pita navzoče, če kdo šče stopiti v stranko JRZ. Nato se oglašijo nekši strankini nasprotniki z rečmi: „Ka nam pomaga stranka, ka nam je spravila?“ Predsednik njim je pa odgovoro na pitanje s sledečimi rečami:

Kmetovalci, živinorejci, poljedelci! Ali se več ne spominjate na tiste čase, za Jevtičeve vlade, kda so bile vse državne meje zaprete za izvoz, svoje živine neste mogli odati, mogli ste jo doma zaklati, pa tudi če je bio tisti bik ali telica prvovrstna. Tak ste na zadnje ne meli ne penez pa ne živinčeta. Voditeli naše stranke pa so se pomirili z vsemi državami i meje za izvoz so se odprle, da svojo živino lahko vedno odate. Kmetovalci, pitam vas, ali ste vi premišleni nasprotniki naše stranke? Kakši hasek pa mate od tisti strank ali voditelov, ki šče niti za en dinar ne so pomagali ne vam, ne drugim? Že 20 let z lažmi vodijo svoj narod, brez toga, da bi se brigali za pridelke svojih kmetov, kak bi se tej odali; nihče ne misli, kde naj kmetovalec dobi peneze za svoje izdatke.

Naša stranka i njeni voditelji so dali kmetovalci vso srečo v

roke. Samo nešterni za njo ne marate! Najbokše bi bilo, če bi to sami sprevidli i šli na pravo pot naše stranke. Stranka JRZ je edino pravična za vsakoga kmeta i živinorejca.

Neki se je pa začeo zgovarjati s tem, „da nam dr. Klari nikaj ne spravo.“ Odgovor je dobo ete:

Ne gledajmo poslance v tom pogledi, da bi pomagali posamezniki, ar ga mogoče posamezniki niti ne proso za pomoč. Mnogo pa je delao i priboro za skupen hasek našega Prekmurja.

Gledajmo pa vedno stranko JRZ. V njoj so vnoči odlični i dobri možovje i tudi sam g. dr. Korošec. V toj družbi vidimo tudi našega dobrega g. dr. Klara. Bodimo tudi mi v toj stranki, ar je ravno v njoj pomoč, da lahko odamo svojo živino i da se naši izseljenci lahko izselijo na delo v tujino.

Ravno pri zaključki svojega govora vstopi v dvorano g. dr. Klari, naš bivši narodni poslanec, ki je bio navdušeno sprejeti od članov i občanov, šteri je bilo okoli 150. Zdaj je predsednik predao reč g. dr. Klari, ki je meo skoro eno vuro trajajoči govor od naše notrašnje i zvišne politike. Govorio je tudi od zmage naše stranke JRZ, ki je napravila vnoči hasnovitoga za kmeta i živinorejca.

Po končanom govori smo g. dr. Klari priredili navdušeno zahvalo z živijo klici i dugim ploskanjom. Osebo pa se je zahvalo g. dr. Klari na lepom govori tudi predsednik krajevnoga odbora JRZ, g. Žalik Štefan.

Okrožnica papeža Pija XII.

„Summi Pontificatus“.

Ko so Kristusa križali, „se je stemnilo in je bila tema po vsej zemlji“ (Mt 27, 45), pripoveduje evangelist: strašno znamenje tega, kar se je zgodilo v duhovnem oziru in se še dogaja povsod, kjer je slepa in ošabna nevera izključila Kristusa iz življenja in zlasti javnega življenja; z vero v Kristusa je padla tudi vera v Boga. Posledica tega je, da se npravne vrednote, po katerih se je prej sodilo javno in zasebno življenje, tako rekoč opustijo in toliko opevana laizacija družbe je napredovala čimdalje hitreje, trgajoč posameznika, družino in državo od blaženega in prerojevalnoga vpliva božje misli in učenja Cerkve, in je tudi pokrajine, v katerih je prej toliko stoletij lepo in jasno svetila luč krščanske civilizacije, zanesla vedno bolj tesnobna znamenja gnilega in gniloba razširja-

maknjeni k središču tedanje cerkvene in politične zgodovine. Svoja poslanstva je pošiljal v Rim, dopisoval s papežem in bržda snoval zvezo slovanskih kneževin, ki naj bi ustvarila novo ravnotežje v tedanji Srednji Evropi“ (Grivec, Slovenski knez Kocelj, str. 6). Naš tednik tako rad objavlja papeževine besede.

Veseli smo katoličani te dni in — hvaležni. „Molimo za našega sv. očeta Pija: Ohrani ga, Gospod, poživljaj in osrečaj ga na zemlji, in ne daj ga v roke njegovih sovražnikov“.

Jočega poganstva: „Ko so Kristusa križali, se je stemnilo in je bila tema“ (Brev. Rom., Parasc., respons. IV.)

Morda se mnogi, ki so se oddaljili od Kristusovega nauka, niso jasno zavedali, da jih je preslepil le zunanji blesk in razkošni zvok besed, ki so tak odpad proglašale za osvoboditev od suženjstva, v katerem da so živeli prej; niso pričakovali, da bo usodna znamenjava resnice, ki daje svobodo, z zmoti, ki svobodo jemlje, rodila tako grenke sadove. Ko so odbili neskončno moder in očetovski zakon božji in vyzvišeni nauk Kristusove ljubezni, pač niso premislili, da se s tem prepuščajo ubogi, omahljivi človeški modrosti: govorili so o napredku, pa so se pomikali nazaj; o povzdigi, pa so se pogrezali; o zrelosti, pa so padali v sužnost. Niso doumeli, kako prazen je vsak poskus, postaviti na mesto Kristusovega zakona kaj drugega, enakega: postali so prazni v svojem modrovanju“ (Rimlj 1, 21).

Ko pa upade vera v Boga in božjega Odrašenika, začne v dušah pojemat tudi luč npravnih načel in sesuje se edini in nenadomestljivi temelj trdnosti in tistega javnega in zasebnega reda, ki edini more države voditi k procvitu in blagostanju. Res je, tudi takrat, ko je Evropo še bratsko oklepala vez krščanskih npravi in naukov, so bili neredi, prevrati in vojne, ki so

jo pustošile; toda najbrž se nikoli ni tako bridko čutil obup naših dni, da bi se to moglo popraviti, ker takrat je še vedno bila živa zavest, kaj je prav in kaj ni prav, kaj je dovoljeno in kaj ne, kar vse olajšuje razgovor in drži strasti v nekih mejah in tako vedno omogoča časten sporazum. Današnji razdor pa nasprotno ne izvira samo iz neukročene strasti, ampak iz globoke duhovne krize, ki je izprevrčila zdrava zasebna in javna moralna načela.

Izmed mnogih zmot, ki izhajajo iz preziranja vere in nje-

nih zapovedi kot iz zastrupljenega studenca, vas zlasti želimo, častiti bratje, opozoriti na dve, vsled katerih je mirno sožitje narodov skoro nemogoče ali vsaj kočljivo.

Prva teh pogubnih zmot je v pozabi tiste človeške medsebojne povezanosti in ljubezni, ki jo nalaga in ukazuje po eni strani skupnost izvora in enakost razumne narave vseh ljudi, naj bodo katere koli narodnosti, in po drugi strani daritev odrešenja, ki jo je Kristus v spravo za vse človeštvo na žrtveniku križa daroval večnemu Očetu.

(Dalje.)

Razgled po katoličanskem sveti.

Španija. V Madridi se je vršila v začetki meseca februara tečaj za katoliške žene, šteroga so se vdeležile delegatkinje vseh španskih škofij. Tečaj je predsedovala žena generala Franca, gospa Carmen Franco. Predavali so bili odlične osebnosti: apost. nuncij Mons. Gaetano Cicognani i madridski škof Mons. Eijo Garay. Španski kardinal Primas Goma je tudi prisostvoval tečaju i držao govor, v šterom je omeno velko pomenkanje duhovščine i potrebo, da bi po velikoj španski tragediji vsi sodelovali pri krščanskem prepodri domovine. — V Španiji delajo na to, da bi bio prištet med blažene barcelonski škof Manuel Yrurita y Almandoz, ki je za časa vojne živo v enoj kleti, iz štere je včasih prihajao preoblečeni v delavca. Kda so rdeči že bežali pred Francovimi četami, te so škofa izdali i 65 letni starček je mro grozne smrti; njegovo razmesarjeno telo so najšli Francovi vojaki v obcestnom jarki.

Vatikan. Argentinsko odposlaništvo, ki je te dni dovršilo svoje delo v Rimi, je sv. Oča sprijao v posebno audijenco. Navzoče so bile tudi družine odposlancov, ki so bile jako vesele, da so mogle pred svojim odhodom šče ednok viditi sv. Očo. Sv. Oča je Argentine nagovoril v njegovom maternom jeziki i se spominao tistih dni, štere je prebio v Argentini ob priliki eucharističnoga kongresa kak kardinal-odposlanec sv. Oče. Na konci svojega govora njim je podelo apostolski blagoslov.

Nova Zelandija je angleški dominijon. Meseca februara je bio tu prvi eucharistični kongres v mestu Wellington v areni, ki so jo za to priliko zgradili. Sv. Oča njim je posloal posebno pismo. Protestanti, ki so tu v večini, so z velikim spoštovanjem spremlali kongres. Vdeležencov je bilo 150.000. Prva katoličanska meša v Wellingtoni je bila na Božič 1840. Med 1 i pol milijon prebivalci Nove Zelandije je 175.000 katoličanov. Večina prebivalcev je angleška, irska i francoska. Novo Zelandijo je odkrio Tasman l. 1642.

Na Portugalskom majo vnoči „ludskih domov“, ki so kulturna središča krščanskih občin. V njih majo včenje dece, šolanje odraslih v verskih, socialnih i kulturnih zadevaj; telesne vaje i družabnosti; vaški kino za kulturne i zabavne filme; upravo socialnih zavarovalnih ustanov za betežnike, za stare iudi i za brezposelne. Držijo se načela: „Drü-

žina je delavska i obenem duhovna občina. Poglavitna naloga ljudskih domov je, da se obdržijo i pospešujejo družine.“

V Rimi je bila 18. februara seja papežove akademije znanosti. Ob toj priliki je sv. Oča gučao od popune skladnosti med verov i znanostjov; nasprotje nastane samo, če se ednoj ali drugoj preveč pripisuje.

Birma je angleška kolonija. Tu je ednok šo mimo hiše, v šteroj je bila veselica, misijonar. Pa zagledne v kmičnom kotu na gnilom küpi slame človeka, ki ga je gobavost že vsega razjedla. Zvedo je, da je to oča veseljakov v hiši, že 30 vür brez hrane. Misijonar ga odpelao v zdravilišče, njemi sam oprao rane; ga oblekao i nasito. Betežnik njemi pravi: „Što si, ka mi tak lübezniivo dvoriš, kda so me lastivna deca zavrgla?“ Misijonar njemi razloži i betežnik je gratao goreči apostol krščanstva med gobavci.

Nemčija. Letos meseca februara je minolo 25 let, kak je kardinal Bertram začno svoje škofovsko pastirsko delo v Breslau. Mladina njegove škofije se je zbrala v velikom številu, ga pozdravila kak dobrega oča i njemi izrazila sinovsko vdanost. Kardinal Bertram se je zahvalo mladini i jo pozvao, naj ostane vsikdar verna Bogi.

Francija. Francoski kardinal i nadškofje so meli 24. februara konferenco, na šteroj je kardinal Verdier podao globoko izjavo: „Namesto komunizma i bolševiške mistike mora stopiti ideja družabnoga mira i vzajemnosti stanov. Če bi za to ne skrbeli, bi po končanoj bojni nastopili velki družabni pretresi“. Pozvali so krščanske delodajalce, naj jih vodi zamiseo družabne vzajemnosti, po šteroj naj nadržavajo svojo delavnost, nameščenci i delavci se pa naj združijo v krščanski sindikataj.

Anglija. Nedavno je kardinal Artur Hinsley v westminstrskoj katedrali v Londoni obnovo posvetitev Anglije Materi božoj, da bi dosegli mir pravičnosti i ljubezni.

Kitajska. Objavljen je seznam 293 mantrnikov, ki so bili vmorjeni med svojim misijonskim delom na Kitajskom. Med mantrniki je 61 frančiškanov, 49 kotrig pariške misijonske družbe, 37 jezuitov, 36 navadnih duhovnikov, 26 članov Vincencijove družbe, 14 dominikancov i 14 misijonarov iz Scheuta. Od teh je 16 že prištetih med blažene.

Nedela v posti peta.

„Što zmed vas mi more dokazati greh? Či istino gučim, zakaj mi vi ne verjete? Ki je z Boga, bože reči poslušaj, zato je vi ne poslušate, ar niste z Boga.“ Židovje so njemi odgovorili: „Ali ne velimo prav, da si Samarijan i da maš hüdoga duha?“ Jezus je odgovoril: „Jaz nemam hüdoga duha, nego častim svojega oču i vi mi čast jemlete. Jaz ne iščem svoje časti; jeste, ki jo išče i sodi. Zaistino, zaistino velim vam: „Či što moje reči zdrži, ne bo vido smrti na veke.“ Židovje so njemi pravili: „Zdaj smo spoznali, da maš hüdoga duha. Abraham je mro i proroki i ti praviš: „Či što reč moju obdrži, ne okusi smrti na veke.“ Si lahko ti vekši od našega oču Abrahama, ki je mro? Tudi prorocje so spomrli; koga samoga sebe delaš?“ Jezus je odgovoril: „Či bi jaz dičo samoga sebe, bi bila moja dika nikaj. Moj oču je, ki me diči, od šteroga vi pravite: naš Bog je; — pa ga ne poznate, a jaz ga poznam. I či bi pravo, da ga ne poznam, bi bio spodoben vam, bio bi lažlivec. Ali poznam ga i njegovo reč zdržavam. Vaš oču Abraham se je jako veselilo, da bo vido moj den; vido ga je i radiuval se je.“ Pravili so njemi židovje: „Petdeset let ešče nemaš i si Abrahama vido?“ Velo njim je Jezus: „Zaistino, zaistino povem vam, prve liki je Abraham bio, jaz sam“. Nato so popadnoli kamenje, da bi je v njega lučali, Jezus pa se skrio i odišeo s cerkvi. (Jan. 8—46—59).

*

Včera, v soboto, smo v cerkvi pokrili slike i križe. To se zato dela, ar se je Kristuš zadnje dni pred svojov smrtjov ne več pokazao javno. Pa tudi zato, ar je njegovo božanstvo bilo skrito i s koprenov zagnjeno, zato je dopušto, da ga kak človeka zgrabijo i ravnajo z njim, kak da ne bi meo v sebi božanske nature i duše. Te den se pokrivlejo tudi slike svetnikov, ar se ne spodobijo, da so sluge v svečanosti obleki, kda je Gospod ves razmrčvarjeni.

Denešnja nedela se zove tiha, ali pa „nedela trpljenja“. Ne zato, kak da bi se že dnes najbolje obhajalo trpljenje Gospodovo, nego z denešnjim dnevom se Cerkev bole vtopi v njegovo trpljenje. Ves čas od dnes do konca velkoga tedna se v cerkvenom jeziki imenjuje tempus passionis, čas trpljenja. Pri sv. meši i pri cerkveni molitvi se izpušča vse, ka je kaj veseloga. N. pr. pristopne molitvi so okrajšane kak pri čarnoj meši. Celu kratki slavospev: Dika bojdj Oči... se izpušča.

Če se Cerkev potopi v trpljenje Gospodovo, se moramo kak njena deca tudi mi. V tej 14 dnevaj do Vüzma naj bodo naše misli pogostoma pri trepečem Jezusi. Tudi za nas naj valajo reči, s šterimi je Jezus apostolom napovedao svoje trpljenje: „Glejte, v Jeruzalem idemo i Sin človekov bo izročeni nevernikom pa ga bodo zasmehovali, z njim grdo ravnali, na njega pljuvali, i gda ga zbičjujejo, ga bodo vmorili“ (Luk. 18, 31).

Kem bole se bližamo velikomi dnevi trpljenja, velikomi petki, tem bole se potapljamo v trpljenje Odršenikovo. Tak posebno cvetni petek, kda mam pred sebov žalostno Mater božo. Potem na cvetno nedelo, kda se že pri sv. meši čte pasijon i na veliki četrtak, kda se pravzaprav začne trpljenje Gospodovo. Na veliki petek, kda moramo živeti samo v mislih na Jezusovo trpljenje i smrt.

Jezusovo trpljenje i smrt mora biti krščnikom najsvetejši spomin, vej je to največši dokaz njegove lübeni do nas. Njegovo trpljenje je naše rešenje, njegova smrt naše življenje.

Bodimo zavedni in ponosni Slovenci.

Po naši zemlji še vedno skomina sosedu, ki skušajo zadostiti s svojim skominam in s silo ponovno podjarmiti ta vrt v Evropi.

Nedavno sem bral v nekem listu o Dancih — dežela in narod na severu. To je majhna država in tudi narod ni velik. Pred dobrimi 70 leti so bili ubogi in kulturno zaostali. Zemlja slabo obdelana, jetika in piianstvo je gospodarilo. Vse to je z bolečino gledal evangelijski škof Grundtviig. Danci so namreč v veliki večini evangeličani. Vrgel se je na delo. Začel je propagando za preporod, ustanavljal šole prosvetnega in gospodarskega značaja, ki so kmalu zaslovene po celem svetu. Danes je Danska ena izmed najkulturnejših držav. Narod živi v blagostanju in je vzor pridnosti, poštenosti. Tam ni nepismenega človeka, ni berača, ni hiše brez časnika ali časopisa. Nedavno so našli 16 ljudi, ki nimajo lastne strehe nad glavo. Otroci so debeli in zdravi hranjeni, z mlekom in sirom. Ni policajev in žandarjev zato, da bi čuvali red in imovino — so le bolj za parado in zaradi kakega tujega nepridiprava. „Pazimo sami nase“ — to je njih rek in geslo. Tega se drže. Pijancev ne poznajo — če pa kdo pogleda globlje v kozarec se pa skrije — sram ga je, pokazati se ljudem. To je resnično olikan in vzgojen narod. Disciplina jim je v krvi. Tam ni od države ukazano pohajanje šol — pa vendar ni nepismenih. Enako je z Norvežani, ki so tudi mali narod — a kulturno na visoki stopnji. Ni torej število, ampak kultura je merodajna, da se lahko narod uvrsti med kulturne in spoštovane narode. Nasprotno vidimo danes, da so številčno veliki narodi vsiljivi in jih skomina, da bi majhne stlačili sebi v žep, četudi se ponašajo s svojo kulturo. Zato bodimo zavedni, nastopajmo enotno in tuji bodo imeli pred nami rešpekt (spoštovanje.)

Pri nas je ta huda napaka, da se preveč pustimo vplivati od drugih v tujem smislu. Tudi šmarica nam uničuje zdravje. Mnogi si ne dajo dopovedati, kako je to kvarno in kake slabe posledice nastopajo v mlademu rodu radi čezmernega pitja. Bolezni, topoglavost in dužinske nesreče.

Dobili smo nazaj našo zemljo, ki so nam jo poprej obdelovali zase hercegi in grofje — dobil smo gimnazijo, kmetijsko šolo, dobili še trgovsko šolo. Prometno smo zvezani bolje med seboj po avtovožnji in železnici, tako bomo lažje in bolje prodajali svoje pridelke in dobavljali to, kar nam manjka. Odgovorni gledajo, da se naš delavec ne izkorišča in ne propada duševno in telesno. Naši mladi ljudje pohajajo vsakovrstne šole in zavzemajo važne službe in položaje, delajo med nami in so nam na razpolago z nasvetom. Ne odtegujmo se jim in ne recimo „kaj, ti žive z naših žuljev.“ Naši duhovniki, učitelji, advokati, profesorji in ostali se ne zapirajo v pisarne, ampak so nam radevolje na razpolago z nasvetom. Tudi mi bodimo pripravljeni na pomoč in na kake žrtve.

Čimveč domačinov bo delovalo med nami in čimveč bomo imeli domačih izobražencev bolje bo za nas in večje spoštovanje bomo imeli. Ti se bodo tudi najbolj zavzemali za naše potrebe, da ne bomo tonili v nazadnjaštvu in siromaštvu. Ti tudi najbolj poznajo naše potrebe in naše želje. Poljaki, Romuni, celo Srbi in Hrvatje se pritožujejo, da njih inteligenca

ni vneta za narod, ampak se zapira v svoje urade in zvišena gleda na delovno in verno ljudstvo. Hrvatski kulturni delavec Dr. Bižanič je zapisal: „Vse preveč poznamo probleme velikega sveta in se zanimamo zanje, premalo pa probleme našega naroda“. Lahko rečem, da naši šolani ljudje, ki so že na položajih ali se pa pripravljajo, podobne opazke ne zaslužijo. Če hočemo imeti vnete kulturne delavce, se moramo bolj zanimati za naše dijake, ki vse preveč trpijo pomanjkanje in kljubujejo mrazu in gladi v nezakurjenih podstrešnih sobah ali vlažnih stanovanjih in pridejo zagrenjeni in bolehnji iz šol brez veselja do dela. Dijaki in domača inteligenca naj bo naš ponos. Čimveč bo domačih ljudi na odgovornih mestih, temveč bo razumevanja za potrebe naše zemlje in naroda. Tudi dobro svetno razumnštvo potrebujemo, kajti delo duhovščine ni prvenstveno na gospodarskem in političnem prosvetnem področju, ampak v prvi vrsti na področju moralnega in versko-prosvetnega polja. Seveda, ker pa dozdej nismo imeli ljudi, ki bi razbremenili duhovščino, so bili primorani tudi na to področje poseči, a ga bodo z veseljem prepustili, da se bodo laiki borili s tem v prvi vrsti. Veliko so storili duhovniki pri nas, lahko rečem, da je pravzaprav vse, kar se je pri nas storilo, sad njihovega truda. Veliko je bilo težav, predno so dosegli najbolj nevarne pravice našemu jeziku in našem narodu. Danes, ko se tega zavedamo, smo jim hvaležni. Kljub pritisku ogrske vlade so se našli v dobi, ki je že skoraj zapečatila našo govorico Dr. Ivanocy — gg. Kleklna in g. Sakovic, ter markantni gospod Baša, Godina, Kühar — sedanji misijonar mgr. Kerec in drugi manj javni, a zato nič manj zaslužni delavci, ki so zadrževali val, ki bi nas gotovo do danes že zelo razrečil, ako bi ostalo brez obrambe in brez novih dogodkov po letu 1918.

Danes po 20 letih se odpira odprto polje vsem dela voljnim, napredek ne izostaja, počasi se prikazujejo naši domači delavci, advokati, zdravniki, sodni pripravniki, profesorji, učitelji. Naš domačin je tudi g. Dr. Avgust Pavel, profesor v Szombathelyu, ki nas častno predstavlja svetu s svojimi jezikovnimi znanstvenimi razpravami in pesmimi. Tudi v ostalih poklicih se javljajo naši domači mnogoobetajoči ljudje. Domačega duhovniškega naraščaja nam tudi ne manjka.

Delo za napredek in zboljšanje našega gospodarstva ter prometnih zvez tudi ne spi. Naši poslanci in banski svetniki čujno bde, da dosežejo čimveč, kar se da v našo korist. Naš domačin pisatelj Miško Kranjec z Polane se po splošni sodbi večšakov lepo uvršča med ostale slovenske pisatelje in veliko obeta v bodočnosti. Da, veliko mladih, nerazvitih sil vsebuje naš narod, ki se razvijajo in zore. Vsem pa, ki v nas vidijo vse manjvredno in s pomilovalnim smehom gledajo na nas in našo domačijo, smelo rečemo samo to, da so ali nepoučeni o naši žalostni trdo junaški preteklosti, ali pa s predrazsodkom prihajajo k nam.

Seveda tudi brez napak nismo. Našo počasno in dremaivo prilagoditev zahtevam novega časa in splošnemu napredku moramo pospešiti.

Nikar ne recimo — za nas je dobro tako, kakor je bilo. — Ne, nasprotno gledajmo, da bomo šli z duhom časa, da se spopolnujemo z vsemi novimi pridobitvami, zato pridno segaj-

MISIJONSKA POROČILA

Mi misijonarji nismo zapustili svoje drage starše, brate in sestre, vse prijatelje, Vas, preč. gospod, lepo zeleno in cvetočo Slov. Krajino in celo domovino, pa še kar bi nam bilo drago in po volji, samo zato, da bi tukaj v dalešnjem kraju iskali trajni dobiček, da bi živeli dobro to zemeljsko življenje in da bi uga-jali našemu naravnemu nagibu in poželjenju, kakor je več takih, ki hodijo daleč po svetu samo za ta materialen namen in trajni dobiček. Mi smo zapustili radevoljno domači kraj, kar nam je bilo drago in še svojo domovino in smo si izbrali drugo tujo domovino, daleč od Vas vseh, samo da bi si v tej tuji domovini zadobili nebeško Domovino, da bi rešavajoč poganke narode rešili tudi svojo dušo. To je naš, Vaš in vsakega drugega kristjana cilj: rešiti si svojo dušo, vsak v svojem stanu, s sodelovanjem svojih talentov in moči, združenih z božjo pomočjo in v božji milosti, ker le v milosti božji so naša dela zaslužna za nebesa.

To, kar vidim delati danes naše misijonare, bom tudi jaz delal, če bo božja volja, h koncu tega leta, ko bom, po mašniškem posvečenju, postal Maziljenec Gospodov, misijonar v pravem pomenu, po božji volji „alter Christus“, da, drugi Kristus, in, po zgledu in v isti starosti Našega Gospoda Jezusa Kristusa, bom stopil v javno življenje. — Jezus je rekel: „Vi ste sol zemlje... Vi ste luč sveta...“ In res, mi kot Kristusovi apostoli in misijonarje smo zato prišlo v te poganke pokrajine, da bi oznanjali sv. Evangelij in Luč Kristusovo tej ogromni množici, ki so še priklenjeni v satanove verige in blodijo v temi islama, hinduizma in v drugih krivih verstvih in v poganstvu. Torej, da bi naše delo bilo uspešno in učinkovito, moramo biti zares prava sol in prava luč temu ljudstvu v misijonu.

Zato pa dokler se pripravljamo za veliki korak, potrebujemo veliko milosti božje, ki se gotovo zadobi s pomočjo vaših gorečih molitev, ki bi se naj dvigale Vsemogočnemu vsak dan kot kadilo.

V preteklem letu sem bil deležen velike milosti, prav na praznik Brezmadežne, 8. decembra sem prejel subdiakonot, ki je zelo važen in odločilen korak k onemu, ki bo kot kronanje vseh mojih trudov in težav in ki bo obenem tudi začetek novega apostolstva, takorekoč novega življenja in začetek trpljenja kot je rekla sama Don Boskova mati Marjeta svojemu sinu Ivanu, ko je ta bil posvečen v duhovnika. — V tem novem letu pa me bo Bog obdaril še z večjimi milostmi. 7. marca bom prejel diakonat. Presbiterat ali mašniško posvečenje pa v teku tega leta. Ne vem še prav za prav dneva, v katerem bom posvečen za mašnika. Najkasneje torej 8. dec. tega leta.

Jaz sem hvala Bogu zdrav in se počutim zelo zadovoljnega in srečnega v svojem misijonskem poklicu. Zato moram biti zelo hvaležen Marijinem Listu in preč. g. Radoha Jožefu, ki so bili djali 1926. l. v Marijin List članek, v katerem sem našel glas božji, ki me je klical na tako prežišni stan, kot je misijonski stan. Prosite Boga Vi, preč. gospod in vi vsi, dragi rojaki, da bom res vreden tako velikih milosti, ki me čakajo letos! In obenem tudi prosite Vsemogočnega, da bi v naši domovini zbudil veliko misijonskih poklicev in da bi nam prišli pomagat reševati duše na tako obširno in rodovito polje kot je tle v Indiji.

Mi molimo za Vas vse dobrotnike in Bog bo dal veliko plačilo za vsako malenkost in žrtvico darovano za misijone in misijonare. Najlepše in prav tople misijonske pozdrave Vam preč. gospod in vsem slovincem, zlasti pa Slov. Krajini iz te tople in čudovite Indije in ostanem vedno Vaš zvesti sin Slov. Krajine in v Presv. Srcu Jezusovem

Ivan Gigan.

Treznostni teden.

Na Polskem je bio boj proti alkoholizmu jako odločen i razviti. Vej je bio leta 1937. v Varšavi protialkoholni kongres, šteroga so se vdeležili vsi polski škofje, sv. Oča pa je določa svojega delegata i kardinala Hlonda.

Na kongresi Kr. K. je bila sprejeta resolucija: „Kongres K. K. opozarja vse narode na veliko škodo, ki jo prinaša veri i npravnosti uživanjaželnost naših dni, posebno alkoholizem. Poziva h krepkomi pobijanju alkoholizma i priporoča, da se snujejo skupine apostolsko misleči katoličanov, duhovnikov kak laikov, ki z zgledom prostovolne zdržnosti od opojnih pijač prelamajo škodlive pivske navade in davajo vzgled i oporo mladini i vsem ogroženim.“

Kongres priporoča katoličanom vsej dežel, da naj majo v postnom časi vsako leto treznosten teden, v šterom se naj

katoličani zdržijo vsej nepotrebni užitkov, prihranke s tem pa darrjujejo za dobrodelne ali misijonske namene.“

Da se ta resolucija dejanski izvrši, zato bo v Sloveniji treznostni teden vsako leto predzadnji teden v posti, od tihe do cvetne nedele, letos od 10. do 17. marca.

V „Škofijskem listi“ ljubljanski škof duhovnikom te teden naznanja: „Verniki naj se povabijo, da sodelujejo na sledeči način: 1. te teden naj se zdržijo vsej alkoholni pijač; 2. darujejo naj to premaganje i vse druge vsakdenešnje žrtve Bogu v zadoščenje za greje, ki je zakrivi alkohol; 3. če s tem kaj na penezaj prišparajo, naj dajo to siromakom.“

Ar letos zavolo obilnoga sadu, ki se je v velikoj meri obrnilo v žganje, alkohol po deželi posebno hudo vničuje, zato je pričakivati, da bodo vsi previdni Slovenci treznostni teden z veseljem sprjali, se tomi pozivi radi odzvali i prinesli to malo žrtev Bogu v čast.

Naj se bar te teden v lendavski gorici i drugod ne bi tak strašno popivalo.

mo po dobrem strokovnem čitvu, gospodarskih listih in se dajmo poučiti od tistih, ki se že bolj življajjo v nove razmere. Ledine je tudi v tem oziru že načeta.

Mirno lahko prenesem besede velikega rodoljuba, generala Maistra, na našo sedanost in bodočnost: „Danes je naš dan, ves svetel, ves krasen. Naša srca prepaje mehka toplota naše lepe govorice, v naših očeh se svetlikajo žarki mladega življenjskega sonca. Mi gremo naprej — ponosno po beli cesti dol-

žnosti in bratoljubja, po oni cesti, ki je bila še nedavno steza, pa so jo izhodili tisti svetli možje, ki jih imamo zapisane ne samo na kamnu in bronu, temveč tudi globoko v naših srcih. Danes vidimo ob cesti cvetoča drevesa, zelene dehteče travnike in poljane, naše razorane in zasejane njive, pojoče gaje, na bregovih pa, kakor lučke, naše bele cerkvice, ki nam kličejo in nas vabijo k sebi, toplo in mehko hvale peti Bogu, da je padla veriga suženjstva.“ Štefan Rous.

Ka novoga v politiki.

VOJNA

Rooseveltov odposlanec Welles je bio že v Nemčiji. Sprejeti je bio pri von Ribbentropu i pri Hitlerju, obiskao je Hitlerovoga namestnika Hessa i maršala Göringa. — Od 1. marca naprej je meja med Belgijom i Nemčijom popolnoma zaprejša. Nemci so strelili 2 belgijski letali, sledkar so se za to opravičili. — Od 1. marca so zavezniški raztegnoli blokado tudi na premog, ki ga vozi Italija iz Nemčije, na štero je Italija, sezna, protestirala. — V Nemčijo do letos šlo 30.000 italijanskih delavcov. — Nemci zo-vejo v vojsko tudi duhovnike.

V Franciji naskori nakanijo ustanoviti propagandno ministertvo. — Komunist Cachin je bio izključen iz francoskega senata. — Vpelali so živilske karte, ali prebivalstvo je to sprejelo z največjim razumevanjem.

Angleži so razorožili magnetične mine, ki so jih Nemci sestavljali 4 leta. Angleži so pa odkrili tajnost teh min v 4 tednih: eno magnetično mino so potegnoli iz morja, nato pa se je poskušna sekcija torpedovske šole v Fortmouthi z največšev previdnostjov približala mini; pri tom so pazili, da na čuni ne bilo kovinskih predmetov. Končno je šef komisije sam osebno odstrano vžigec mine (za to ga je kralj Jurij odlikoval, ravnotak 4 spremilajoče mornare). Strokovnjaki so mino preglednoli i najšli način, kak trbe te magnetične mine onesposobiti. — Batriven človek si je dovolio nenavadno stvar, da je na strelci skož odpreto okno poslal pismo predsednik angleške vlade; sezna, da ga je policija prijela. — Angleška letala so v ednem tedni 5 krat letela nad Nemčijom i mestoma metala letake. — Zgradili so krasne moderne torpedovke, ki sovražniki gotovo napravijo dosti škode.

Po Čarnom morji že prevažajo petrol do ustja Donave za Nemčijo; vozijo tudi italijanski parniki.

V Haagi je bilo zasedanje mednarodnega gospodarskega odbora. — Sploj se vršijo razne mednarodne prireditve, razstave; bojna je ne vsega zastavila.

V Rusiji se pripravlja obredno stanje, kak izgleda iz nešternih poročil: v pristanišči Murmansk je vojaštvo prevzelo vodstvo. — Potemkin je bio odstavljen kak pomočnik komisara za zunanje zadeve i imenovan za komisara za ljudsko prosveto.

Na Finsko odhajajo iz Anglije prostovolci. Nova finska obrambna črta je 52 km kračša, zato do jo ležej branili. Finci se ne bi radi zamerili Nemcom, zato ne želejo polskih prostovolcov, ki bi lejko že davno prišli iz Francije. — Amerika je Finsko dala 20 milijonov dolarov posojila. — Po zadnji poročilaj bi sklepali, da se Finci i Sovjeti že pogajajo za mir.

Na Švedskom zahtevajo razpust komunistične stranke. V Stockholmi je 12 februara bilo zborovanje prek 30 ženskih društev, ki so zastopale nad 500.000 švedskih žensk; s toga zborovanja so poslale poziv ženskam celoga sveta, naj premislijo, kak strašna je moderna bojna.

Pišejo od „najstrašnejšega orožja bodoče vojne.“ od takzvanih avtomatičnih letal, šterih ma največ Anglija; na njih nedo živi ljudje, nego iz primerne razdalje de matično letalo, v šterom bo pravi človek-letelec, vodilo celo eskadro avtomatičnih letal proti cili, šteroga njemi zbere. Sezna, da bo napad teh letal strašen, vej se nedo nikoga bojala.

Znani znak za pomorski klic na pomoč S. O. S. bo naskori spremenjen v znak S.S.S. ka se to prej bole čuje na velke razdalje.

Začnoli so se snežni meteži (zapahi) pri Vipuriji; s tem je pomagano Fincom pri obrambi. — V ednem mestu so Finci razstrelili led na jezeri, tak, da se Sovjeti neso mogli umakniti.

Nemčija zahtevle odpravo angleških oporišč v Gibraltari, na Malti i v Singapuriji: to bi naj prevzele mednarodne družbe. Za Srednjo Evropo ponavljajo, da je to „nemški življenjski prostor“.

Znani Oton Habsburški je z letalom odpotil v Združene države severne Amerike, da bo tam predaval od vpostavitve austrovojske monarhije.

Glasi iz Slov. Krajine.

VAŽNO OBVESTILO NAROČNIKOM! Ne krivite širitelov, da dozda ste bole kesno dobivali „Novine“; krivda je bila v tom, da zavolo prevelkoga snega ne vozo avtobus i pošta se prevažala z železnicov prek Hrvaškega nazaj k nam; odzdaj de to vse znova v redil Uredništvo.

Turnišče. V nedelo 25. februara so g. dekan blagoslovili nove orgule, ki so nato obprvim zaspevale pri velkoj meši. Orgule so 37. opus (delo) mojstra Jenka iz Št. Vida nad Ljubljano. Imajo 19 poiočih registrov i koštajo 105.000 Din. Tak je naša cerkev po 26 letaj znova dobila orgule. — Isti den odvečera je bio ustanovni občni zbor Prosvetnega društva, k šteromi je včas pristopilo 75 članov. V 8 članskem odbori so g. dekan predsednik. Imamo že prec velko knjižnico, že lani smo pa zgradili novi prosvetni dom, ki je bio tudi letos blagoslovljeni.

Najšla se je na poti med Mostjom i Dugov vesjov edna pumpa za bicikl. Dobi se pri slugi meščanske šole v Lendavi.

Sobota. V Budimpešti je mro veleposestnik g. Hartner Geza, star 68 let. Pokojni je bio pred bojno i med bojno poslanec gornjega dela Slov. Krajine

v budimpeštanskem parlamentu. Po bojni je živeo povečini na svojem veleposestvi pri Gradi. Pred 14 dnevi je odišeo v Budimpešt, kde se je podvrgeo nevarni operaciji na želodci. Pokopan bo v rodbinski grobnici pri Gradi, kama ga bodo prepelali iz Budimpešta. Na poti v Budimpešt ga je spremlao sin g. Ferdinand Hartner, župan v Murski Soboti. Pokojni Hartner Geza je meo svoja posestva tudi v Nemčiji, na Madžarskom i v Švici. Njegovo premoženje cenijo na več desetlin milijonov dinarov. — Vsem obiskovalcom knjižice Delavskih zbornice v Delavskom domu sporočamo, da so prispele nove leposlovne, znanstvene i zabavne knige iz Maribora. Posegajte pridno po njih! Knige se izposujejo vsak terek i petek od pol petih do pol šestih popoldne. Izposojnina je tako niska, da omogoča vsakom, da pride do dobroga čtiva. Dosedanje obiskovalce knjižnice pa prosimo, da redno vračajo izposojene knige, da lahko postrežemo tudi drugim obiskovalcom.

Črensovci. Prestavljeni je od nas v M. Sobotu g. kaplan Rous Matija. G. kaplani, ki je bio povsod priljubljeni, želemo na novom mestu obilno božega blagoslova pri njegovom deli. — V Črensovce pa pride g. Zver

Štefan, domačin od Lipe, dozda kaplan v Slovenskih Konjicah

Bogato naročnino v zneski 100 din nam je poslal g. Šprager Ferdo, šol. upravitel v Beltincih. Bog povrni!

STAROSLOVENSKE MOLITVENE KNIGE se ponovno dobijo za 30 dinarov v knigarni pri Zver Ivani v Soboti.

Vinarska podružnica v Lendavi bo mela v nedelo, dne 10. marca 1940. ob 10. vori predpoldnevom svoj redni občni zbor v prostori gost. g. Kardoša v Lendavi. Na občnem zbori bo v glavnom razgovor od organiziranja vinske razstave v l. 1940. Po občnem zbori bo strokovno vinogradniško predavanje. Vsi člani podružnice i ostali vinogradniki so vableni, da se toga občnoga zboru i sestanka vdeležijo punoštevilo.

Srednja Bistrica. Čeravno se zima pomali poslavla od nas, vendar je ledeni most prek Mure ešče izda trden, da se brez skrbi vozimo s sanmi prek. Raj bi bili, če bi te most zgubili, samo da bi bilo toplej, ka že skoro nede s kem kurti. Zima je preduga i vsem nam že sfaljujejo drva. — Preminoči teden smo pokopali Antolin Ano, ki so vmrli v starosti 87 let. Naj počivajo v miri!

Férma v dekaniji Murska Sobotu: v torek, 14. maja pri Sv. Mariji na Tišini, v sredo, 15. maja pri Sv. Nikolaji v Murski Soboti, v četrtek, 16. maja pri Sv. Martini v Martjancaj, v petek, 17. maja pri Sv. Sebeščani v Pečarovcaj, v soboto, 18. maja pri Sv. Trojici v Gornjih Petrovcaj, v nedelo, 19. maja pri Sv. Mariji v Markovcaj, v pondelek, 20. maja pri Sv. Nikolaji v Veliki Dolencaj, v nedelo, 26. maja pri Sv. Mariji pri Gradi, v pondelek, 27. maja pri Sv. Kozmi i Damijani v Kuzmi, v tork, 28. maja pri Sv. Jürji, v sredo, 29. maja pri Sv. Jeleni na Pertoči, v četrtek, 30. maja pri Sv. Jožefi na Cankovi.

Ka novoga po državi

Ljubljana. Ban dr. Natlačen je bio v Beogradu i posredvao za slovenske zadeve i potrebe. — Naš najboljši akademski pevski zbor je imel koncert, ki ga je ponovo tudi v mestnom zavetišču za onemogle i tak tem zapuščenim prineseo bar nekaj vür veselja. — Začno je izhajati „Vaditelj“, tehnično strokovno glasilo Zveze fantovskih odsekov. — Dne 5. marca je vmro znani verovučiteo Dr. Josip Jerše. — 7. marc, godovno „angelskoga učitelja“ sv. Tomaža Akvinca je naša akademska mladina proslavila z izbranimi predavanji. — 3. marca je krasno uspela velka akademija Zveze fantovskih odsekov, Vodstva deklških krožkov i Slovenske dijaške zveze v velkoj dvorani „Union“. — V Mojstrani so bile smučarske tekme graničarov.

Beograd. PRIZAD bo odkupovao vino i žganico od kmetov potom odkupnih postaj, ki bodo v vseh vekših krajaj. V vseh vesnicaj se ustanovijo odbori po 5 kmetov, ki popišejo vso zalogo vina i žganice, PRIZAD to na mesti plača. Vino bogše kakovosti bo izvažao v inozemstvo, iz slabšega de pa delao konjak. Tak se omogočijo stalne cene. — Naš trgovinski minister Dr. Andres je v Leipzigi bio od Hitlera odlikovan z velkim križom nemškoga orla. — Naš zunanji minister Dr. Cincar Markovič je bio odlikovan od grškega krala z najvišjim odlikovanjem, z redom Odršenika I. stopnje z lento.

Zenica. Tü je ravnateljstvo tovarne odlikovalo 104 delavcov, ki služijo že 25 let i prek pri podjetji: vsaki je dobo fino žvicaarsko vüro z graviranim monogramom (začetne črke imena) i 1000 Din. na roko.

Katoliška cerkev na Finskem.

Leta 922. je bio v Walamo ustanovljen prvi samostan, l. 1300 se je v mestu Abo že ustanovila škofija; škof je bio podložen nadškofi v Upsali na Švedskom. Prvi škof domačin je bio Magnus I. Blazeni Hemmig je sestavo statute finske cerkve i izvedel določbe lateranskega cerkvenega zbora o celibatu (neženjenost duhovnikov). Finci so imeli lastno liturgijo i lastni koledar svetnikov. Koncem srednjega veka je bilo 200 župnij i več dominikanskih ter frančiškanskih samostanov. Luteranstvo je naredilo dosti škode, mnogo katoliških cerkev so prevzeli protestanti; škofije so bile uničene, premoženje zaplenjeno. Za katoličane je postalo bolje od l. 1809, ko je bila Finska po personalni uniji združena z Rusijo; popolna svoboda pa je nastopila l. 1921. — Katoličanov je na Finskem malo; većinom so priseljenci: Nemci, Poljaki, Francozi. Zadnja leta pa je bilo več spreobrnitev v katoliško vero tako pri Fincih, kakor tudi pri Švedih. Sedaj tako slavni finški maršal von Mannerheim je tudi prestopil v katoliško vero.

Središče katoličanov je bil najprej Viipuri, zdaj znan radi strašnega bombardiranja i slavne obrambe, pa tudi radi radijske postaje, ki ima isto valovno dolžino kot Ljubljana. Pozneje je središče postalo Helsinki, odko-

Predno
greš spat
čisti zobe
Sargov
KALODONT
proti zobnemu kamnu

der navadno dobivamo finska vojna poročila. L. 1921. je bil imenovan za Finsko apostolski administrator Mihael Buck, l. 1923 povišan v apostolskega vikarja. G. Buck je Holandec iz reda Srca Jezusovega. Na Finskem je 1500 katoličanov, ki so razdeljeni na 4 župnije: Helsinki, Viipuri, Terijoki i Abo. Domače duhovščine ni. Izhajata 2 kat. lista v finskem i švedskem jeziku. Obmenjeni apostolski vikar je v finskem tisku objavil poziv Evropi, v katerem prosi pomoč za Fince. Evropa jim mora priti na pomoč, ker po padcu Finske ostalo Evropo čaka ista usoda od komunizma.

Ka se godi po sveti.

Horthy je za 20 letnico regentstva bio odlikovan z najvišjim jugoslovanskim odlikovanjem, s Karadžrdžovo zvezdo. Odlikovanje njemu je zroč naš poslanik v Budimpešti. — Horthy je po veri kalvinec, njegova žena pa je katoličanka. Admiral Nagybanyai Horthy Nikolaj, gladko guči 6 jezikov, med njimi srbohrvaško.

Sven Hedin je za svojo 75 letnico dobo od Hitlera velki križec nemškoga orla.

V Švici je 3.500 m visiko najmodernejši mednarodni raziskovalni zavod za vremenoslovje i raziskovanje žarkov, na gori Jungfrau. Do piknjice občutlivi aparati merijo veter, dež, sneg, toploto, stopinje zračne vlage. Zavod izgleda kak veličastna gorska trdnjava, ki se večkrat vsa blešči od višinskoga sunca, kak kakša podoba iz pripovedk.

„Največji pustolovec 20. stoletja“, tak se je sam nazval neki Trebič, sin ednoga vogrskoga učitelja, ki je kak dijak bogoslovja prestopo v krščanstvo i postao predgar v Newyorki. Nato je prišeo v Anglijo, postao angleški državlan i celo član spodnje zbornice. Od tü je odišeo v Romunijo i bio ravnateo petrolejskoga podjetja, v Aziji pomagao raznim velikašom, v Indiji stopo v budistični samostan i postao celo njegov predstojnik, zdaj pa živi na Kitajskom i je pred kratkim izjavio, da je evropskim velesilam predložo načrt za mir. Gotovo je škoda, da ga po lastnoj izjavi že v par letaj smrt pobere.

Na Japonskom je velki plaz podro železniški most, vlak s 130 potniki je spadno na zamrznjeno reko, na šteroj je lokomotiva eksplodirala i je bojazen, da so vsi potniki mrtvi.

V Ameriki je več milijonov drevja zaledenelo, nato se pa spotrilo, spokapalo prek cest, pretrgalo telefonske i druge zveze tak, da je promet v mnogih mestaj onemogočeni; škodo cenijo na več milijonov dolarov.

Angleška univerza v Oxfordu je na spomin 90 letnice rojstva Masaiyka, velkoga filozofa i pr-

voga predsednika čehoslovaške republike, Dr. Beneši, bivšemi predsedniki iste republike, izročila častno diplomu.

V Rusiji v Kievu so v noči med 16. i 17. aprilom lanskoga leta pioniri rdeče armade spustili v zrak eno od najlepših cerkev, stolnico sv. Vladimira. To cerkev je zgradil ruski narod za 900 letnico krsta sv. Vladimira i pokristjanjenja cele Rusije. Mela je pet kupol, pokritih s tenkimi zlatimi ploščicami. Gradili so jo 20 let. Znotrajčino so poslikali najbogšji ruski umetniki, med njimi slavni Vasnecov, šteroga slike so pripisivali skoro čudežno moč: celo brezbožniki so se prej spreobračali ob pogledi na njegove umetnine.

Poškodbe sodnega drevja po zajcih

Letošnjo zimo je zajec napravil mnogo škode na našem sadnem drevju. Drevesa pri katerih je ogrizel skorjo okrog in okrog debela, so skoro gotovo izgubljena, ker se bodo posušila. Deloma nagriženo drevje pa se lahko še reši. Ranjeno mesto naj se namaže s cepilno smolo, ali z čisto masno ilovico in potem celo rano previje s krpami in ne premočno obveže. Premočno ogrizeno drevo se včasih tudi za silo obraste ali bo za vedno zastalo v rasti. Zato je bolje tako drevo iskopati in mesto njega posaditi novo drevo.

Po določilih lovskega zakona so sadjarji, ki so pravilno in pravočasno izvršili zavarovanje drevja, a so jim zajci poškovali drevje, upravičeni zahtevati odškodnino za povzročeno škodo od zakupnikov lova. O tem se podrobneje informirajte na občinah.

Občine bodo zbiralale tudi podatke za skupno letos po zajcu povzročeno škodo. Večje poškodbe prijavite takoj, najkasneje pa do 10. aprila t. l. na svoji pristojni občini. Ako bodo zbrani vsi podatki točno in bo ugotovljena celotna škoda, se bo lažje dalo kaj doseči v borbi proti lovski zaščiti zajca.

Pisma našim dečkom.

Dragi dečki! Dokler je človek mlad, je rad samozavesten. Mnogo da na sebe, misli, da je on vse, da vse zmore in vse razume. Njegov pogled je rad prešeren in druge malo po strani gleda.

Tak je mlad človek. Pa je to razumljivo, saj (mlad človek) dostikrat ne ve za težave; če mu pa že pridejo nasproti, jih s svojo močjo z lahkoto premaga. Toda niso vsi takšni. Tudi med mladimi je mnogo, mnogo takih, ki samo toliko časa hočejo nekaj biti, dokler ne nateče na težave. Ko pa zadenejo na te, so iz sebe.

In kaj naredi tedaj taki dečki? Njihov obraz začne spreminjati barvo kot kameleon: zdaj so rdeči, zdaj zopet zeleni. V duši jim vre in se pripravljajo nevihta, dokler ne izbruhne iz njih val jeze in kletvin.

O tem, dragi dečki, bi vam rad spregovoril par besed: o jezi in kletvi.

Kaj je jeza? Nič drugega ni, kot prelep znak slabega človeka. Kdor je ves čas jezen, od zore do mraka, tak pač nima v sebi dosti močnatosti. Res je, da vsak človek ima v sebi že po naravi nekaj jeze, toda ta se da z dobro voljo odpraviti. Jezen človek pa se nič ne trudi, da bi jo sčasoma odpravil. Ne pomisli, kako mu povsod škoduje: v družbi mu jemlje ugled, ker je za vsako najmanjšo besedico „v luftu“ kot pravimo; jemlje mu voljo do dela in vsega dobrega, ker v njegovi duši ni veselja, ki je glavni pogoj za to težko življenje.

Tak človek najrajši hodi sam, ker čuti, da se ga ljudje izogibljejo. Če pa že mora biti med ljudmi, pa kaj hitro zanese med nje prepir in sovraštvo.

Poznam ljudi, ki so v jezi vsega zmogni. Noben predmet ni pred njimi varen, ker vse razbijejo. V navalu jeze besne kot divja zver. Njegovi najbližji že vedo, kaj je takrat njihova dolžnost: poskrijejo se navadno, ker bi jo drugače prav pošteno izkupil.

Zanimivo je, da tak človek navadno ohladi svojo jezo na

živini. Ker se mu ljudje izognejo, pa se spravi nad njo. Toliko časa jo pretepa, dokler mu roka ne omahne. Ko bi znala ta živina govoriti, kaj vse bi povedala! Zdaj pa mora vdano prenašati besni srd umnega človeka.

Takim ljudem bi morali resno stopiti na prste. Človek, ki nima usmiljenja do svoje živine, si zasluži strogo kazen. Treba bi jih bilo javiti oblastem, da jih po zakonu kaznujejo. Živina nam vse življenje služi; od nje imamo takorekoč vse blagostanje, zato je nekaj barbarkega, poplačevati njen trud z vsakodnevnim pretepanjem.

Še eno je v nujni zvezi z jezo, to je kletev. Ste že kdaj videli jeznega človeka, da ne bi kletel? Jaz ga nisem. V navalu jeze lete iz njega kletve, da si pameten človek zatisne ušesa. Pa ko bi se vsaj omejil v svojih kletvah na manj grešne! Toda ne! Začne pri Bogu in preko Marije, svetnikov in zakramentov prekolne vse. Ubogi človek, ali se zaveda, kaj dela? Ali ne, da preklinja svojega Boga?

Pa ko bi to bilo vsaj enkrat! Ne, ponavlja se dan za dnem, v vedno hujši obliki.

Še hujše pa je, če človek preklinja iz „c'fra“, samo iz modrije. Hoče pred drugimi pokazati, kakšno je njegovo srce: polno ošabnosti in gnilobe. Žalibog, da je takih ljudi zelo, zelo mnogo in predvsem mnogo jih je med mladimi dečki. Priidejo od vojakov ali od kod drugod in potem hočejo med domačimi pokazati, kaj so se tam naučili. Iz ust jim kar lete razne kletve, ki ponižujejo njega pod žival, oblatijo pa predvsem nedolžnost. To je žalostno poglavje med našimi dečki, toda resnično.

Taki ljudje se menda prav malo zavedajo, kako izzivajo božjo kazen. Dan na dan kličejo Boga, da jih udari s strogo kaznijo, ker ga tako žalijo.

Kdor verjame v Boga in njegovo neskončno pravico, ki vsak greh kaznuje, mu ni težko priznati, da je današnja vojna taka kazen za naše grehe. To je

predvsem kazen za grehe kristjanov, ki vedo, kaj se pravi Boga žaliti in ki tudi vedo, da obstoja zapoved: „Ne preklinjaj!“ „Ne jezi se!“

Preklinjanje je razpaseno po vsem svetu. Toda kjerkoli so katoličani, skoraj povsod so tam tudi močne organizacije proti preklinjanju. Po mnogih državah jim tudi državne oblasti pomagajo zatirati to človeško sramoto. V tem oziru sta brez dvoma na prvem mestu Italija in Združene države ameriške. Tam imajo katoličani močne organizacije z milijonskim članstvom in dosegaajo čudovite uspehe.

Te bi morali mi posnemati. Toda mi dostikrat rajši posnemamo tiste, ki se ne sramujejo Boga žaliti z najostudnejšimi kletvami.

Dragi dečki, pogledjte vase! Morda veljajo te besede tudi za vas. Toda zapomnite si: kakršni ste zdaj v mladosti, takšni boste v starosti. Kdor se sedaj ne premaguje v jezi in preklinjanju, ta se tudi pozneje ne bo znal.

In potem bo greh jeze in preklinjanja šel še naprej od roda do roda, nam katoličanom v veliko sramoto in dušno škodo.

(Dalje.)

Gospodinjstvo.

Stara kokoš. S starimi kokošmi se ukvarjajo zlasti podeželske gospodinje, ki razpolagajo z lastno perutnino. Pa tudi meščanke dobivajo po starih navadah staro kokoš v dar, kot botrino, da se botra izkaže materi porodiči prijazno in hiši naklonjeno, kar nekako predstavlja kurja juha, ki okrepi oslajeno po porodu. Ta stara navada je jako lepa i blagodejno vpliva na zdravstveno stanje porodnice. Če pa mama ne dobi od botre v dar kokoši za juho, izgleda to nekako žaljivo. Kokoš napravi vso hišo veselo, ker bo mama zdaj, ko bo kokošjo juho pila, kmalu na nogah in krepka kot prej. Ponekod držijo to navado za veliko. Sicer se pa kokošja juha sme namizovati le domačim in ožjim znancom. Že dejstvo, da po kokošji juhi rado tira k diareji, zadošča v pojasnilo, da bi ljudem, ki so na potovanju, gospodinja napravila velike neprimlikke, ako bi jim dala pred odhodom kurje juhe. Pa tudi meso od kokoši se ne sme dajati, kot namizna pečenka. V družini se že lahko porabi kuhano ali pečeno, toda tujeja gosta pogostiti s staro pečeno kokošjo se ne spodobi. Gospa, ki se je poglobila v

umetnost kuhinjske vede, uporabi meso od kokoši le za mrzel narezek z gorčno dunajsko majonezo. Razreži kokoš na štiri dele, jo osoli in praži v lastni maščobi pol ure. Nato kosti izloči, meso zmelji in pomešaj vmes dve v mleku namočeni žemlji, kateri ožmi, dodaj še eno raztepeno jajce i v masti prepraženo in na drobno zosekano čebulo. Osoli, pregeti na ploču, naredi štruco ali klobaso, povaljaj v moki ter peči v štedilnikovi cevi eno uro, da se dobro prepeče in lepo razrumeni skorjica. Polivaj z mastjo. Mrzlo nareži na rezine. Pri pojedini nado-mešča vsak drug narezek in je kot najdražja pasteta. Pa tudi za večerjo slovi kod delikatesa z majonezo ali

gorčico in zraven črni kruh ter čašo piva.

Koruzna jabolčna jed za deco. V mleku ali vodi skuhaj koruzni grs. Lahko je tudi moka. Pocukraj in osoli. Ko je gosto tekoče skuhano, otreši vmes naribanih jabolok, nato zmešaj, lahko vliješ vmes dve žlici tople masti, ali zboljšaš z enim raztepenim jajcem. Potem stresi v dobro namazan pekač ter peči pol ure v vroči peči. Bogati vzemajo za to jed mleko, gris, cukar, sol, puter, olupljena jabolka, rozine in jajce. Ali pa vzemi k temu pšenično moko, naredi zlitje in nič preje ne kuhaj. Zlitje mora biti gosto, nalij v pomazan pekač in potrosi jabolčne ocukrane rezine ter na rumeno speči.

ZALAR M.

En žakelj jabolok, doma pa kup dece, na goro nese žakelj naš Boštjan, zamišljen skoro stopa in sopiha na pol zaspan, še bolj, na pol pijan.

Ob vaških kočah lajajo čuvaji. Nemirno trgajo se: hov-hov-hov, kaj prišel bom še danes jaz do meje, kaj prišel bom do zore spet domov?

Raz neba zvezde svetijo v temino, prelepo vabijo ga na pokoj, Boštjan, premisli, žena kliče, deca, premisli, oče, mož, kam greš nocoj.

En žakelj jabolok, doma pa kup dece, en žakelj jabolok, to je moj zaklad. Na oni strani, tam žive bogati, prodal bi jabolka jaz dobro rad.

Le sto korakov še, čuj — ura bije, v zvoniku polnoči udarja bron, le sto korakov še, pa bom tam gori, ta daljna pot ne bode mi zastoj.

ZAKLAD.

Pa kaj se v drevju tu nekaj giblje, skovika sova morda novi dan? Ne more biti. Ali morda jastreb tu čaka, da razpne perot čez plan?

Boštjan, Boštjan! Spusti se v dir, ne šliš več, kot blazen je nocoj, tam iz zasede mož z rdečo brado, zakliče trikrat svoj uradni: „Stoj!“

Deset korakov še, pa bom čez mejo, spusti se v beg Boštjan, beži v galop, z rdečo brado mož nameri puško, pomeri dobro, trikrat hop-hop-hop.

En žakelj jabolok, doma pa kup dece, si lahko revež ali milijonar, pred zakonom smo vendar vsi enaki, zato čez mejo nositi — nikar.

Odnese sto jih preko srečno pete, kaj tibi mar je tistih srečnih sto, za vseh sto plačal boš s svojo glavo, ko tvoj zaklad v brezno padel bo.



DOBRÓ VOLO
IN BISTRO GLAVÓ.

Pri mesari.

Mesar: Gospod, vaš pes mi je vkradno kolbas. Ka vi pravi nate?

Gospod: Škoda, ka je nej domo prineso.

V oštariji.

Gospod (natakari): Gda šteč pridem k vam vsigdar dežuje. Ka pri vas vsigdar dežuje?

Natakari: Ne, samo poleti, pozimi sneži.

V pateki.

A: Dajte mi nekaj za moj zobobol.

Patekar: Hvala, pri nas ga ne kupujemo.

Pri veronavuki.

Verovučiteo: Ka se je zgodilo z Jezušovimi vučeniki?

Jožek: Mislim, gospod, ka so vsi pomrli.

Hallo!

Šče vedno Vam nudi vso manufakturno i drugo blago po najnižji cenaj, a zimsko vse 20 % znižano samo pri

FERDO HORVAT
trgovec - Bogojna.

Usodni gumb.

(Kriminalna zgodba)

Pozno v noč je Blatnikov France sedel za mizo in prijatelju pisal pismo.

Naenkrat nekdo glasno potrkna na okno.

„Odprite, za božjo voljo, odprite!“ zakliče Francetu znan deklški glas.

France poskoči in odpahne zapah. V naročje mu pade mlado dekle.

„Ah, ti si Milenka,“ vzklikne France. „Povej no, kaj se je zgodilo?“

„Moj oče ... ubit ...“ zajecija Milenka.

„Kaj“, se zgrozi France. „Kdo ga je ubil?“

Milenka skomigne z rameni, potem si zakrije obraz in zajoče.

„Veš, France, tebe sumijo. Beži odtod, reši se. Jaz pridem pozneje za teboj,“ prosi Milenka.

„Ne“, odgovori odločno France. „Jaz nisem morilec, Bog mi je priča.“

„Verjamem, France, verjamem. Če prav nisi kriv, skrij se. Kaj bo z menoj, če prideš ti v ječo? Reši se, France!“

„Ne!“ reče še enkrat France: „Brez časti ne morem živeti. Ti Milenka pa pojdi mirna domov. Bog je vedno nad nama in ne dovolj, da bi nedolžni trpel.“

Dekle jokaje stopi v temo, France pa zapahne duri. Namesto da bi nadaljeval pismo, ga raztrga, upihne luč in gre k počitku.

Drugo jutro so prišli orožniki po Franceta. Ta se je na vso moč branil, češ da je nedolžen. Toda zagovor mu ni dosti pomagal. Slednjič se je vendar vdal, da so ga uklenili in odpeljali v ječo. Francetova domačija je ostala brez gospodarja.

France je bil že od rojstva sirota. Ko se je narodil, mati ni mogla prenesti poroda. Dala je življenje otroku sama pa je omahnila v grob. France je ostal z očetom sam. Pa je prišla nesreča tudi na očeta. Skladovnica drv se je podrla nanj in ga zasula. Tako je France ostal sirota brez starišev. Ko je očeta zadela ta nepričakovana smrt, je bil France star le dve leti.

Tedaj se je teta usmilila siromaka. Vzela ga je k sebi, kjer je France občutil marsikaj grenkega. Tu je France zrasel v mladeniča. Tedaj je umrla tudi teta in France je prevzel njeno posestvo. Njegova domačija je namreč bila prodana takoj po smrti starišev.

France je bil lep, priden fant. Takoj se je vanj zaljubila Milenka, kar je bilo povolji tudi njenemu očetu. Kmaloto sta se zaročila. Ko sta bila v zaroki teden dni, je prišel od nekod morilec in ubil Milenkinega očeta. Tedaj pa je padel sam na Franceta, katerega so odvedli v ječo.

Še isti dan popoldne je prišel na kraj zločina bistroumni detektiv Filip Wolf (po rodu Nemec), da preišče zločin. Mladi detektiv je z največjo spretno-

stjo začel iskati zločinca. Sklenil je, da mora Franceta rešiti, če je nedolžen. Vkljub vsemu pa mora poiskati dokaze, da jih odda sodišču.

Z detektivom Wolfom je prišla tudi sodna komisija. Sodnik je pred se velet privedi Franceta in Milenko.

„Ali priznate da ste ustrelili starega Novaka?“

„Ne, jaz sem nedolžen,“ odgovori odločno France.

Sodnik mu jezen veli, naj sede, nato pa pomigne Milenki.

„Gospodična, povejte, kako ste našli pokojnega očeta?“

„Bilo je zvečer ob osmih“ pripoveduje Milenka. Ravnokar sem kuhala večerjo, ko zaslišim strel. Prestrašena pogledam skozi okno in kaj vidim? Oče leži na tleh, proč od njega pa beži neki človek. Jaz skočim za njim, da bi ga spoznala, nenadoma pa mi ta izgine izpred oči. Potem sem poklicala sosede, ki so očeta odnesli v sobo. Pozneje sem ugotovila, da je očetu zmanjkalo iz žepa 1000 dinarjev.“

„Kam je hotel vaš oče, preden so ga ustrelili?“

„Hotel je k sosеду, da bi kupil vola.“

„Sedite!“

Milenka sede in si obriše solzne oči. Sodnik pa se obrne k Francetu.

„Ali priznate, da ste ustrelili Milenkinega očeta?“

„Ne!“

Tedaj je sodnik velel naj odvedejo obtoženca. Milenka si

je zakrila obraz, ko so Franceta vedli nazaj v ječo.

Drugi dan je detektiv Filip Wolf začel iskati dokaze. Na mestu, kjer se je izvršil zločin, je bila trava vsa pomandrana. Detektiv ni imel upanja, da bi izsledil morilca po sledu. Med pomandrano travo pa je sklepal, da se je tu vršila huda borba. Ko je tako obrskal med travo, je na tleh opazil okrvavljen gumb.

Vesel nasmeh je spreletel Filipov obraz, ko je obrnil gumb. Med luknjicami je opazil odtrgane rdeče nitje. Gumb je bil prihit z rdečo nitjo.

Takoj je šel Filip Wolf v jetnikovo celico in gumb primerjal na njegovi obleki. Toda ta gumb ni bil ne Francetov, ne umorjenega Novaka, katerega so z dovoljenjem sodne komisije prejšnji dan pokopali. Uganka je bila še prikrita.

Detektiv je med iskanjem dokazov večkrat v daljavi opazil nekega moža. Ker se mu je zdel sumljiv, je skrbno opazoval vsako njegovo početje. Tudi danes ga je opazil, kako je smuknil za neko drevo. Detektiv se je naredil, kakor da ga ne vidi.

Tedaj je za Wolfom nekaj zašumelo. Ozrl se je nazaj in za seboj zagledal veliko kačo. Detektiv jo je ubil, tisti čas pa je neznanec izginil.

Filip Wolf je jezen sam nase, odšel v svojo sobo, ki jo je imel pri Novakovih.

Drugi dan je bil lov bolj obilen. Filip Wolf je bil že zarana na travniku pred Novakovo

hišo. S seboj je imel tri tovariše, stražnike. Ti so bili dobro razporejeni in skriti, da bi lažje izsledili neznanca.

Ni še preteklo četrto ure, ko je Filip zagledal neznanca. Ravnokar je po vseh štirih prilezel iz lisičjega brloga. Detektiv je skočil preden in ga aretiral. Ujetnik bi se morda še branil, če na Filipov žvižg ne bi prišli ostali stražniki.

Ko si je detektiv Wolf natančneje ogledal ujetnika, se je veselo nasmehnil. Opazil je, da so nekateri njegovi gumbi prišli z rdečo nitjo. Filipova uganka je bila rešena.

Po dolgem prizadevanju je ujetnik izpovedal, da je on ustrelil starega Novaka in ga oropal. Povedal je tudi, da je doma iz Hrvatskega in se piše Janez Maružnik.

Detektiv je nato poslal enega stražnika v brlog. V brlogu je stražnik našel star revolver in 50 dinarjev. Drugo je ubijalec že zapravlil.

Nekaj dni pozneje je bil France Blatnik izpuščen iz ječe. Na njegovo mesto pa je prišel resnični morilec.

Mesec dni pozneje se je vršila obsodba, kjer je Janez Maružnik dobil dosmrtno kazen.

France in Milenka pa sta se Wolfu zahvalila za pomoč. Vedela sta, do brez njegove pomoči ne bi nikdar stopila v zakonski stan.

Pavel Gaál